

**ZAPISNIK SA SJEDNICE RADNE GRUPE ZA PRIPREMU I VOĐENJE
PREGOVORA U OBLASTI PRAVNE TEKOVINE KOJA SE ODNOSI NA
PREGOVARAČKO POGLAVLJE 23 – PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA**

Sjednica Radne grupe za poglavlje 23 održana je 24. jula 2019, s početkom u 13:00 sati, u staroj zgradi Vlade. Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

- 1) *usvajanje dnevnog reda;*
- 2) *usvajanje zapisnika s prethodne sjednice Radne grupe;*
- 3) *prijedlog preporuka državnim organima na osnovu Izvještaja EK o Crnoj Gori u okviru pregovaračkog poglavlja 23;*
- 4) *izvještavanje o realizaciji aktivnosti u okviru pregovaračkog poglavlja 23, za period januar-jun 2019;*
- 5) *razno.*

1. Usvajanje dnevnog reda

Šefica Radne grupe za poglavlje 23 **Marijana Laković-Drašković** se interesovala da li ima primjedbi na predloženi dnevni red. Kako nije bilo primjedbi, predloženi dnevni red sjednice je usvojen.

2. Usvajanje zapisnika s prethodne sjednice Radne grupe

Laković-Drašković se interesovala da li ima primjedbi na dostavljene nacрте zapisnika s plenarne sjednice Radne grupe, održane 21. juna 2019. i tematske sjednice Radne grupe, održane 28. juna, na temu definisanja preporuka državnim organima na osnovu nalaza Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori. Budući da nije bilo primjedbi, konstatovano da su zapisnici s posljednje plenarne i tematske sjednice usvojeni.

3. Prijedlog preporuka državnim organima na osnovu Izvještaja EK o Crnoj Gori u okviru pregovaračkog poglavlja 23

Laković-Drašković je podsjetila da je 28. juna organizovana tematska sjednica Radne grupe povodom definisanja preporuka državnim organima na osnovu nalaza iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori. Napomenula je da su na ovu sjednicu pored relevantnih predstavnika crnogorskih institucija u Radnoj grupi zaduženih za realizaciju preporuka bili pozvani svi predstavnici nevladinog sektora u Radnoj grupi. Ovom pozivu odazvala se članica Radne grupe Jovana Marović, iz Politikon mreže, koja je uzela aktivno učešće u definisanju prijedloga preporuka.

Laković-Drašković je pozvala prisutne da daju komentare na **Prijedlog preporuka državnim organima na osnovu nalaza iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2019. koji se odnose na pregovaračko poglavlje 23**, kojeg je utvrdio radni tim u užem sastavu na posljednjoj tematskoj sjednici Radne grupe, a koji je dostavljen članovima Radne grupe uz poziv na ovu sjednicu.

Tokom razmatranja predloženih preporuka, na prijedlog **Maje Raičević** izmijenjen je tekst preporuka 28 i 29, tako da inovirani tekst ovih preporuka glasi:

Preporuka 28: *Zadužuje se Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i druga ministarstva i državni organi odgovorni za primjenu Finalnih zaključaka UN CEDAW Komiteta za Crnu Goru (jul 2017) da pristupe realizaciji preporuka UN CEDAW Komiteta.*

Preporuka 29: *Zadužuju se Ministarstvo rada i socijalnog staranja i druga ministarstva i državni organi odgovorni za primjenu GREVIO preporuka da pristupe realizaciji preporuka ekspertskeg tijela za praćenje Istanbulske konvencije - GREVIO sadržane u Prvom evalucionom izvještaju za Crnu Goru (objavljenog 15. oktobra 2018).*

Dina Bajramspahić je ukazala na potrebu da se utvrdi na koji način će se pratiti realizacija preporuka, koji je rok za njihovo ispunjenje, te kako će se o njima izvještavati. Izrazila je svoje zapažanje da se u ovom Prijedlogu preporuka ponovila većina ranije definisanih preporuka državnim organima. Predložila je da se prilikom definisanja preporuka državnim organima Radna grupa drži izvještaja s ekspertske misije koje su organizovane u prethodnom periodu.

U odnosu na komentar Dine Bajramspahić, **Laković-Drašković** pojasnila da je osnov za definisanje preporuka državnim organima nedavno objavljeni *Izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori*, kao dokument Evropske komisije koji sadrži sve zvanične preporuke za Crnu Goru u odnosu na pitanja obuhvaćena poglavljem 23. **Laković-Drašković** je dodala da je tačno da se neke preporuke iz ranijeg perioda ponavljaju, ali da je to neminovnost iz razloga što se određene aktivnosti državnih organa realizuju u kontinuitetu, a EK prati kontinuirano njihovu realizaciju. S tim u vezi, za neke preporuke je nemoguće definisati rokove, dok su za određene preporuke rokovi definisani Akcionim planom, čiju realizaciju prati Radna grupa za poglavlje 23.

Laković-Drašković je pojasnila da izvještaji nakon ekspertske misije odražavaju mišljenja pojedinih nezavisnih eksperata, pri čemu se dešava da oni ne održavaju stanje na terenu, tako da EK u određenim slučajevima ne uvaži u cjelosti njihove nalaze i preporuke kroz godišnje izvještaje. Iz ovog razloga, Laković-Drašković istakla da je prilikom definisanja preporuka uputnije držati se *Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori* nego izvještaja nakon ekspertske misije.

Laković-Drašković je pozvala Bajramspahić da u dodatnom roku od dva dana nakon sjednice Radne grupe dostavi elektronskim putem konkretne preporuke koje je, po njenom mišljenju, potrebno uvrstiti u Prijedlog preporuka i na taj način da konkretan doprinos u definisanju konačne verzije dokumenta. Dodatni rok je omogućen uz podsjećanje da su članovi Radne grupe prethodno imali na raspolaganju sedam dana prije sjednice Radne grupe da razmotre Prijedlog preporuka i daju eventualne sugestije

na sadržaj dokumenta. Ujedno, **Laković-Drašković** napomenula da su na tematsku sjednicu Radne grupe, na kojoj se definisao prijedlog preporuka, bili pozvani svi predstavnici NVO u Radnoj grupi za poglavlje 23, te da je g-đa Bajramspahić imala priliku i na toj sjednici dati svoj doprinos izradi dokumenta.

U nastavku sjednice, **Laković-Drašković** je pozvala članove Radne grupe koji predstavljaju institucije zadužene za realizaciju predloženih preporuka da informišu o aktivnostima koje su u prethodnom periodu realizovane na planu njihove realizacije:

- o radu Sudskog savjeta prisutne je informisala **Miroslava Raičević**, koordinatorka za mjere iz nadležnosti Sudskog savjeta;
- s radom Tužilačkog savjeta upoznala je **Tatjana Savković**, koordinatorka za mjere iz nadležnosti Tužilačkog savjeta;
- o realizaciji preporuka iz oblasti prevencije korupcije izvijestili su **Grozdana Laković** i **Dušan Drakić**, koordinatori za oblast prevencije korupcije;
- o aktivnostima preduzetim na planu realizacije preporuka koje se tiču nadležnosti Skupštine govorila je **Slavica Mirković**, koordinatorka za mjere iz nadležnosti Skupštine Crne Gore;
- o pitanju pokretanja i vođenja finansijskih istraga informisala je **Lidija Vukčević**, specijalna tužiteljka u Specijalnom državnom tužilaštvu;
- o realizaciji preporuka iz okvira nadležnosti Vrhovnog suda prisutne je informisala **Ksenija Jovičević**, sekretarka Vrhovnog suda Crne Gore;
- o preporukama u oblasti rodne ravnopravnosti izvijestila je **Blanka Radošević-Marović**, koordinatorka za mjere iz nadležnosti Ministarstva za ljudska i manjinska prava;
- o dinamici realizacije preporuka iz nadležnosti Zaštitnika za ljudska prava i slobode upoznao je **Ivan Krkeljić**, koordinator za mjere iz nadležnosti Zaštitnika ljudskih prava i sloboda;
- o preporukama za čiju realizaciju je zaduženo Ministarstvo rada i socijalnog staranja informisala je **Denisa Mahmutović**, koordinatorka za mjere iz nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja;
- o dinamici realizacije preporuke koja se odnosi na podizanje svijesti o sprečavanju mučenja kod službenika Uprave za izvršenje krivičnih sankcija informisala je **Aida Bojadžić**, koordinatorka za oblast temeljnih prava;
- o preporukama za čiju je realizaciju zaduženo Ministarstvo unutrašnjih poslova (MUP) govorila je **Milena Pajović**, samostalni savjetnik I u Direktoratu za poslove nadzora u MUP-u.

Zaključak:

- Na prijedlog Maje Raičević izmijenjen je tekst preporuka 28 i 29, tako da inovirani tekst ovih preporuka glasi:

Preporuka 28: Zadužuje se Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i druga ministarstva i državni organi odgovorni za primjenu Finalnih zaključaka UN CEDAW Komiteta za Crnu Goru (jul 2017) da pristupe realizaciji preporuka UN CEDAW Komiteta.

Preporuka 29: Zadužuju se Ministarstvo rada i socijalnog staranja i druga ministarstva i državni organi odgovorni za primjenu GREVIO preporuka da pristupe realizaciji preporuka ekspertske tijela za praćenje Istanbulske konvencije - GREVIO sadržane u Prvom evaluacionom izvještaju za Crnu Goru (objavljenog 15. oktobra 2018).

- Članica Radne grupe Dina Bajramspahić da u dodatnom roku od dva dana nakon sjednice Radne grupe dostavi Radnoj grupi elektronskim putem eventualne konkretne preporuke koje je, po njenom mišljenju, potrebno uvrstiti u Prijedlog preporuka i na taj način iskoristi priliku za konkretan doprinos u cilju unapređenja preporuka državnim organima.

4. Izvještavanje o realizaciji aktivnosti u okviru pregovaračkog poglavlja 23, za period januar-jun 2019.

Laković-Drašković je informisala da je, kao što je najavljeno na prethodnoj sjednici Radne grupe, Evropska komisija dostavila **spisak pitanja za izvještajni period januar-jun 2019**. te da je u toku prikupljanje odgovora na ovaj upitnik. Najavila je da će se prije slanja Evropskoj komisiji odgovori na pitanja dostaviti predstavnicima nevladinog sektora u Radnoj grupi u cilju njihove eventualne dopune.

Dina Bajramspahić zamolila da se do dostavljanja objedinjenih odgovora predstavnicima nevladinog sektora u Radnoj grupi dostavi i spisak pitanja Evropske komisije.

Zaključak:

- Sekretar Radne grupe da dostavi predstavnicima nevladinog sektora u Radnoj grupi spisak pitanja Evropske komisije za izvještajni period januar-jun 2019.
- Sekretar Radne grupe da dostavi predstavnicima nevladinog sektora u Radnoj grupi pregled objedinjenih odgovora za izvještajni period januar-jun 2019, na eventualnu dopunu, prije njihovog slanja Evropskoj komisiji.

5. Razno

Laković-Drašković informisala da se u periodu od 22. do 26. jula održava **peer review misija na temu zaštite podataka i slobodnog pristupa informacijama**, s ciljem procjene institucionalnog okvira, kapaciteta, kao i potrebe za daljim usklađivanjem s relevantnom pravnom tekovinom EU u oblasti zaštite ličnih podataka i slobodnog

pristupa informacijama. Ukazala je na značaj misije, imajući u vidu da se održava u periodu izmjene zakonskog okvira u ovoj oblasti.

Laković-Drašković je informisala prisutne o intenziviranju aktivnosti na planu pregovora sa Evropskom unijom, te u tom kontekstu najavila intenziviranje rada Kolegijuma za pregovore, Pregovaračke grupe, kao i radnih grupa za pripremu i vođenje pregovora sa EU. **Laković-Drašković** je informisala prisutne da je objavljen javni poziv za učešće predstavnika nevladinog sektora u Radnoj grupi za poglavlje 24 i s tim u vezi uputila poziv zainteresovanim predstavnicima nevladinog sektora da se odazovu pozivu u naznačenom roku (26. jul).

Sastanku prisustvovali: Marijana Laković-Drašković, Miloš Radonjić, Momir Jauković, Grozdana Laković, Dušan Drakić, Ivona Đurašković, Mina Bošković, Aida Bojadžić, Ivana Mašanović, Marija Vlaović-Baykal, Miroslava Raičević, Maja Milošević, Ksenija Jovičević, Tijana Badnjar, Ana Banović, Ivan Krkeljić, Blanka Radošević-Marović, Tatjana Vujošević, Denisa Mahmutović, Milica Baletić, Slavica Mirković, Danilo Ćupić, Dragana Tomić, Tatjana Savković, Lidija Vukčević, Marija Hajduković, Ana Novaković, Dina Bajramspahić, Nikoleta Đukanović, Maja Raičević, Svetlana Kumburović.

Nijesu prisustvovali: Tomica Knežević, Maja Karas – Bošković, Mirjana Vlahović, Nataša Ćuković, Radule Kojović, Nina Milović, Muhamed Gjokaj, Tamara Tovjanin, Mara Bogavac, Đina Popović, Jelena Đaletić, Darko Drašković, Hasnija Simonović, Ana Nenezić, Jovana Marović, Vanja Ćalović-Marković.

Zapisnik sačinio: Miloš Radonjić, sekretar Radne grupe za poglavlje 23.

Zapisnik verifikovala i odobrila: Marijana Laković-Drašković, članica Pregovaračke grupe za poglavlja 23 i 24 i šefica Radne grupe za poglavlje 23.